

Transformace Třetího světa ve fenomén Globálního jihu

- editor007 | 11. dubna 2024

SVĚT: Pojem “Globální jih” se stal klíčovým slovem v současných mezinárodních vztazích, píše v článku pro China Daily Global profesor mezinárodní komunikace na Baptistické univerzitě v Hongkongu Daya Thussu.

Neuplyne den, kdy by se o něm nezmínilo v jednom či druhém politickém dokumentu, mediálním komentáři nebo zprávě think tanku po celém světě.

Někteří vidí Globální jih jako modernější název pro to, co bylo kdysi označováno jako “Třetí svět”, termín, který se říká, že v roce 1952 vytvořil francouzský demograf a ekonom Alfred Sauvy. V této teorii doby studené války byl svět rozdělen na kapitalistický První svět, vedený Spojenými státy, a socialistický Druhý svět se střediskem v Moskvě. “Třetí svět” byl nerozlišenou hromadou zemí, které zůstávaly mimo tyto dva bloky.

V této formulaci byly městský stát jako Singapur a kontinentální stát jako Brazílie oba popsány jako země Třetího světa. Navíc, dvě velké asijské země se do tohoto jednoduchého popisu nevešly: ideologický rozkol mezi Čínou a Sovětským svazem proběhl již na počátku 60. let, zatímco Indie byla mimo bloky studené války a sledovala “neangažovanou” zahraniční politiku, informuje server [China Daily Global](#).

Termín “Jih” získal na popularitě po zprávě Brandtovy komise z roku 1981, která se snažila překonat dichotomii Východ-Západ zkoumáním globálních problémů na ose Sever-Jih. Komise, jejímž předsedou byl bývalý západoněmecký kancléř a nositel Nobelovy ceny Willy Brandt, navrhla, že “Sever” a “Jih” jsou v podstatě synonyma pro “bohaté” a “chudé”, “rozvinuté” a “rozvojové” země. S koncem studené války “Druhý svět” zmizel z politického slovníku a i pojem “Třetí svět” se stal zastaralým konceptem.

Od té doby se mnoho změnilo. Globální jih získal na významu a západní dominance v Asii, Africe a Latinské Americe postupně slábne. Jak Západ ustupuje, skupiny jako BRICS zvyšují svůj globální otisk. Čína zůstává důležitým členem skupiny, která nabízí alternativní geopolitické i ekonomické perspektivy, aby čelila západní hegemonii v mezinárodním finančním systému prostřednictvím institucí jako Mezinárodní měnový fond a Světová banka. Vytvoření Nové rozvojové banky BRICS v roce 2014 jako alternativy k institucím Bretton Woods vzbudilo zájem mnoha zemí Globálního jihu. Někteří předkládají argumenty pro zřízení “nového Bretton Woods” za účelem řešení ekonomických dopadů pandemie COVID-19 a vytvoření alternativního a udržitelného po-COVID světového ekonomického řádu.

Na summitu BRICS v roce 2023 v Johannesburgu v Jihoafrické republice bylo přijato šest nových zemí: Egypt, Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie, Írán, Etiopie a Argentina (přestože Argentina se později rozhodla nepřipojit). Indonésie a Turecko také projevíly zájem o připojení.

Kromě BRICS v dalších fórech Globální jih získává více pozornosti. Indie využila svého předsednictví ve skupině G20 v roce 2023 k obnovení svých pověření jako výrazného hlasu Globálního jihu. Virtuální summit „Hlas Globálního jihu“, který se konal v lednu minulého roku v Novém Dillí, se zúčastnili zástupci ze 125 zemí. Indie dále posílila hlas Globálního jihu tím, že na summitu G20 v září minulého roku v Novém Dillí zajistila Africké unii plné členství.

V posledních dvou desetiletích ukázal růst v rámci Jihu v oblasti pomoci, investic a ekonomické spolupráce omezení západního vývojového modelu, zejména když Čína sdílela své úspěšné zkušenosti s redukcí chudoby s ostatními částmi Globálního jihu prostřednictvím iniciativy Pás a stezka.

Jako důležitý poskytovatel pomoci se Čína také podílela na rozvojové transformaci, která probíhá v mnoha částech Globálního jihu, částečně díky rostoucí pomoci a spolupráci mezi zeměmi Jihu. Kromě toho Indie v roce 2015 spustila program „Digitální Indie“, a země od té doby zažila digitální revoluci, která se nyní vyvážá do dalších částí Globálního jihu.

Takové transformační změny poskytují optimismus představit si Globální jih ne jako místo, které komentátor kdysi popsal jako „převrasy a zemětřesení“, ale jako místo robustního ekonomického pokroku a snižování chudoby.

Zpracoval: První Zpravy

[ZDROJ](#)